

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2023. № 8.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.8.17>

УДК 351/354

М. І. Маркіна,

аспірант, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана,

Заступник голови Асоціації просторових планувальників –

Ради урбаністів НСАУ

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3350-0039>

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ДЕФІНІЦІЇ «ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ»: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ

M. Markina,

Postgraduate student, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Deputy Chair of the Association of Spatial Planners - Council of Urbanists of National Union of Architects of Ukraine

ANALYSIS OF APPROACHES TO DEFINING THE CONCEPT OF «SPATIAL PLANNING»: MANAGEMENT ASPECT

У статті проведений аналіз підходів до визначення дефініції «просторове планування», зокрема, через управлінський аспект. Реформування містобудівної галузі України породило все частіше застосування нового поняття – «просторове планування», що не має єдиного визначення. В контексті глобальних викликів для України, виникає потреба в аналізі підходів до розуміння просторового планування та уточненні цього поняття крізь призму управлінського аспекту. Особлива увага приділяється управлінню у сфері просторового планування, що може вирішити існуючі

розбіжності та підкреслити акценти в розумінні сутності просторового планування. Наведена класифікація підходів до визначення дефініції «просторове планування». Виділено чотири існуючі підходи до визначення просторового планування. Запропоноване авторське визначення поняттю «просторове планування», яке враховує сучасні виклики та має спрямованість на розуміння крізь управлінський аспект.

The article presents an analysis of approaches to defining the concept of «spatial planning» particularly from a management perspective. The reform of the urban development sector in Ukraine has led to the increasing use of the new concept of «spatial planning» which lacks a singular definition. In the context of global challenges for Ukraine, there arises a need to analyze the approaches to understanding spatial planning and to refine this concept through the lens of the management aspect. Special attention is given to the management in the field of spatial planning, which can address existing disparities and emphasize the key aspects of understanding the essence of spatial planning.

The classification of approaches to defining the concept of «spatial planning» is provided. Four existing approaches to defining spatial planning are distinguished. An author's definition of the concept of "spatial planning" is proposed, taking into account contemporary challenges and having a focus on understanding through the management aspect.

In the context of the global challenges and threats that have impacted Ukraine, the essence of spatial planning requires refinement and a contemporary approach to defining and shaping its substantive content. An important aspect that arises is public governance in the field of spatial planning, which can regulate the inconsistencies and open questions that currently exist.

Persistent factors such as population changes in various regions of Ukraine pose threats to public governance in spatial planning, transforming it into a complex task that demands a comprehensive approach and the consideration of various aspects of spatial planning: managerial, social, economic, environmental, cultural, and others. This necessitates proper organization and functioning of a public governance system in the field of spatial planning, which will ensure citizen participation in decision-making processes, coordination among different levels of authority on both vertical and horizontal planes, and a continuous collaboration among stakeholders.

This context prompted the formulation of an original definition of the concept of «spatial planning» aimed at refining its substantive content in the face of contemporary challenges and needs, while considering the managerial aspect.

Ключові слова: просторове планування, управління, публічне управління, містобудівна діяльність.

Keywords: spatial planning, management, public management, urban development activity.

Постановка проблеми. Впродовж останніх років в Україні відбуваються суттєві перетворення у рамках реформування містобудівної галузі. Все частіше зустрічається поняття, що не застосовувалося раніше – «просторове планування». Разом зі згадкою даного поняття, також виникають і протиріччя та неоднозначність у його трактуваннях. Поняття «просторове планування» не має єдиної визначеної сутності, що могла би бути запропонована у нормативно-правовій базі, а найчастіше зустрічається у наукових дослідженнях, окремих методичних матеріалах, аналітичних записках профільних міністерств та органів управління на різних територіальних рівнях, у публіцистичних статтях та висловлюваннях.

У контексті глобальних викликів та загроз, що спіткали Україну, сутність просторового планування потребує уточнення та новітнього підходу до означення і формування його змістового навантаження. Важливим аспектом постає публічне управління у сфері просторового планування, що може регламентувати ті неузгодженості та відкриті питання, що наразі існують.

Постійні фактори зміни чисельності населення у різних частинах України є загрозливими для публічного управління у сфері просторового планування, що стає складним завданням та вимагає комплексного підходу і врахування різних аспектів щодо просторового планування: управлінських, соціальних, економічних, екологічних, культурних та інших. Це вимагає належної організації та функціонування системи публічного управління у сфері просторового планування, що забезпечить участь громадян у процесі прийняття рішень, координацію між різними рівнями влади у вертикальній та горизонтальній площині та сталу співпрацю між зацікавленими сторонами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням просторового планування займалося чимало провідних українських та іноземних дослідників і науковців. Так, дослідженням просторового планування займалися R. Danielzyk та A. Munter [1], N. Taylor [2], Є. Маруняк [3]. Проте, дані дослідження були націлені на визначення сутності просторового планування, часто без урахування комплексного підходу, міждисциплінарності та аналізу успішного впровадження теоретичних базисів у світові практики.

Досвід просторового планування у контексті застосування міжнародних практик досліджувався A. Dale та K. Vella [4], Е. Лахоцькою [5]. Такі наукові праці є важливими з позиції можливості запозичення успішного досвіду щодо просторового планування для реалій України. Проте, у дослідженнях не розкривається контекст управлінського аспекту у просторовому плануванні.

Просторове планування крізь призму децентралізації та планування територій на місцевому рівні знайшли своє відображення у дослідженнях С. Щеглюка [6], Д. Макєєва [7], А. Кулиничка [8], Л. Куракової та А. Гуменюк [9]. Але оскільки дані дослідження були проведені до 2023 року – вони не враховують ті нововведення, які активно відбуваються у сфері просторового планування.

Незважаючи на, здавалося б, значну кількість окремих досліджень, що стосуються просторового планування, наразі бракує системного та цілісного підходу, об'єднання та систематизації наявних досліджень. Можна простежувати відсутність цілісного бачення та підходу до визначення дефініції «просторове планування», зокрема, зважаючи на управлінський аспект. Саме це зумовило вибір мети даного дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз та узагальнення існуючих наукових напрацювань та підходів до визначення дефініції «просторове планування» через призму управлінського аспекту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Варто зауважити, що сучасний світ демонструє зростання ролі простору та, відповідно, просторового планування, у сталому суспільному розвитку. В Україні питання просторового планування набувають особливої актуальності в умовах децентралізації та

становлення системи публічного управління. Перед суб'єктами місцевого самоврядування постає завдання провадити ефективне управління своїми територіальними ресурсами, забезпечуючи баланс між соціальними, економічними та екологічними аспектами розвитку.

Просторове планування вимагає розгляду всієї сукупності питань, пов'язаних з розвитком та плануванням територій, будівництвом, як наслідком діяльності всіх суб'єктів планування. Глобальні виклики сьогодення диктують важливість застосування новітніх принципів та концепцій, а як наслідок – застосування ефективних механізмів публічного управління у сфері просторового планування. Така потреба зумовлена проведенням реформи адміністративно-територіального устрою та децентралізації управління.

Саме просторове планування вважаємо однією з найважливіших складових сучасного публічного управління в цілому, оскільки саме просторове планування відіграє важливу стратегічну роль у розвитку територій, забезпечуючи належне використання ресурсів, сталість середовища та поліпшення якості життя громадян. Ефективне публічне управління у сфері просторового планування має на меті забезпечення координації інтересів стейкхолдерів, раціонального використання територіальних ресурсів та вирішення проблем, пов'язаних з розвитком та плануванням.

Важливість дослідження полягає у заповненні прогалин, аналізі та узагальненні підходів до визначення дефініції «просторове планування» через управлінський аспект. В Україні залишається недостатньо обґрунтовано сутність, зміст та значення просторового планування, зокрема, через відсутність загальноприйнятого та зафіксованого поняття «просторове планування».

Просторове планування є одним із найважливіших видів діяльності у розвитку сучасного суспільства [7]. Воно виступає діяльністю в публічному секторі, що здійснюється на місцевому, регіональному, національному та міжнародному рівнях. Такий вид планування використовується органами публічної влади для впливу на майбутнє планування та використання територій, розселення населення та здійснення різних видів діяльності в просторі. Просторове планування визначають як діяльність, що базується на

міжнародних принципах зі створення умов для комфортного життя людини та спрямована на покращення життєдіяльності людини шляхом використання низки інструментів просторового планування [6].

Також просторове планування можемо вважати засобом організації простору, який враховує розвиток територій у взаємозв'язку з економічними перспективами, міграцією населення, вимогами екологічної стійкості та покращенням соціальної інфраструктури [5]. Просторове планування як аспект територіальної приналежності можна прослідкувати і в дослідженнях Є. Маруняк [3], яка називає просторове планування широким поняттям, що охоплює організацію території держави, земельне планування та планування майбутнього будівництва. Головною метою просторового планування є створення та розвиток конкретних регіонів з урахуванням основних аспектів людського життя, таких як житло, праця, освіта, постачання, відпочинок і транспорт.

З управлінської точки зору, просторове планування є сукупністю заходів, пов'язаних із прийняттям рішень щодо розміщення населення, різних видів економічної діяльності та об'єктів на територіях, які можуть варіюватися від поселень та їхніх частин до групи країн або регіонів [8], що підкреслює розгляд просторового планування з позиції територіальної приналежності.

На противагу значенню просторового планування за принципом територіального охоплення, у сучасних дослідженнях зустрічаємо означення за включенням тих чи інших секторів охоплення і міждисциплінарності. Просторове планування, зазвичай, розглядається як соціальне завдання, що передбачає міждисциплінарну, інтегративну координацію вимог до використання простору [1]. В більш широкому розумінні, просторове планування можна також характеризувати як цілеспрямований вплив на розвиток суспільства, економіки, а також природного і соціального середовища на певній території (наприклад, в районі, місті, регіоні або країні), що підкреслює взаємозв'язок аспектів територіального охоплення та міждисциплінарності. Просторове планування є комплексним процесом, що поєднує в собі елементи урбаністики, безпеки, логістики та ефективного використання активів громади, вважає Г. Абрагам [10], керівник проекту

USAID «ГОВЕРЛА», що реалізується в Україні. Процес просторового планування відображає сучасну реальність та наявні ресурси громади [10].

Варто зазначити, що просторове планування дає можливість втілити реалізацію економічної, соціальної, культурної і екологічної політики суспільства для певного географічного регіону [11]. Просторове планування є водночас науковою дисципліною, адміністративною технікою та інструментом регіональної політики. Його варто розглядати як міждисциплінарний комплексний підхід, спрямований на досягнення збалансованого регіонального розвитку та організацію простору. Так, науковці кафедри просторового планування Дортмундського університету (Department of spatial planning, Dortmund university) [12] вважають просторове планування міждисциплінарним полем інженерних і соціальних наук, яке має на меті організацію та розвиток житлових, робочих і навколишніх природних умов на різних просторових рівнях. Ці рівні охоплюють забудоване середовище в межах окремих кварталів та міських територій, регіони, а також державні, федеральні, європейські та міжнародні масштаби. На кожному рівні враховуються різні професійні аспекти, такі як міське планування, житлове будівництво, транспортна інфраструктура, ландшафтний дизайн та нормативно-правове регулювання, які розглядаються як взаємопов'язані, але самостійні чинники.

Просторове планування є важливим інструментом для досягнення сталого розвитку, що становить основу довгострокових стратегій розвинутих країн (Л. Куракова та А. Гуменюк [9]). Воно використовується органами державного, регіонального та місцевого рівня для впливу на майбутнє розташування та розподіл територій, розміщення населення та розвитку різних видів діяльності в просторі, що, вважаємо, підкреслює управлінський аспект у просторового плануванні. Просторове планування необхідне для забезпечення балансу між потенційно конкуруючими потребами економіки, суспільства та збереженням навколишнього середовища. Водночас, просторове планування слід розуміти як комплекс заходів для досягнення стратегічних цілей. Просторове планування спрямоване на встановлення довгострокових або середньострокових цілей та стратегій розвитку територій, досягнення балансу у системі землекористування та координацію розвитку різних сфер, таких як житлова інфраструктура,

транспортна мережа, промисловість, сільське господарство та охорона навколишнього середовища (О. Петраковська та О. Реутова [13]).

Власне, зібравши та узагальнивши різні підходи до розуміння сутності просторового планування, важливим є окреслення просторового планування за управлінським аспектом як невід'ємною складовою глибинного значення просторового планування. Як зазначалося у Компендіумі систем і політик просторового планування ЄС [14] у 1997 році, просторове планування є інструментом, який переважно використовується в громадському секторі для впливу на розподіл різних видів діяльності у просторі. Його ціль полягає у створенні більш раціональної організації території, управління землекористуванням та встановлення зв'язків, щоб забезпечити баланс між вимогами розвитку, охорони довкілля, а також досягнення соціальних і економічних цілей. Просторове планування включає координаційні заходи щодо впливу на просторові аспекти інших секторальних політик з метою забезпечення більш рівномірного розподілу економічного розвитку між регіонами, ніж це може забезпечити ринкова діяльність. Воно також має на меті регулювання питань використання землі та власності на неї.

Вкрай вагомим можна вважати трактування просторового планування, що міститься у Європейській Хартії регіонального (просторового) планування – Торремоліноська хартія (European regional/spatial planning Charter) [15]. Так, у тексті Хартії просторове планування зазначається географічним вираженням економічної, соціальної, культурної та екологічної політики суспільства. Просторове планування є управлінським механізмом та програмою, розробленою як міждисциплінарний та комплексний підхід, з метою досягнення збалансованого регіонального розвитку та організації фізичного простору згідно зі загальною стратегією [15]. Просторове планування є інструментом управління розвитком локальних систем, спрямоване на вирішення раціонального використання територіального потенціалу, розвитку локальних систем на всій території країни як єдиного економічного, соціального та екологічного організму, що передбачає запобігання виникненню регресуючих систем та створення перспективних можливостей для гармонійного економічного розвитку із визначенням пріоритетних напрямків

розвитку, відповідно до стратегії кожної локальної системи окремо і держави в цілому [16].

На сьогодні є недостатньо розвинутими погляди на взаємозв'язки впливу просторового планування, публічного управління та безпосереднього стану земельних ресурсів, як базису для просторового розвитку [17]. Для врегулювання спірних питань у галузі, які, наразі, виникають щодо просторового планування, потрібно ставити акценти на практичних засобах реалізації політики публічного управління сферою просторового планування.

Суміжні поняття, що застосовуються часто поруч із «просторовим плануванням» – «планування розвитку території громади», «містобудівна діяльність», «планування територій», «просторове регіональне планування» [6]. Тут варто підкреслити, що просторове планування є відмінним від містобудівної діяльності, оскільки його сфера застосування розширюється із окремого населеного пункту чи частини території в ньому на комплексний погляд і підхід до організації великих територіальних об'єднань, зокрема, територіальних громад [5]. Проте, можемо припускати, що просторове планування як діяльність, отримала еволюційний розвиток від містобудування [5]. Незважаючи на автономність як категорії, просторове планування є тісно пов'язаним з землекористуванням, містобудуванням та веденням архітектурної діяльності (N. Taylor [5], О. Петраковська та О. Реутова [13], А.Третяк [11]).

Узагальнюючи наявні дослідження, пропонується виокремити та систематизувати підходи до визначення дефініції «просторове планування». Так, серед досліджень провідних українських та закордонних науковців можна чітко простежити чотири основні підходи до розуміння змісту та сутності просторового планування:

- за територіальним охопленням, де може реалізовуватися просторове планування;
- за сферою та сектором охоплення – галузевість та міждисциплінарність;
- за стратегічними цілями, які можна досягти шляхом провадження, здійснення просторового планування;

- за управлінським аспектом, що буде визначати суб'єктів та об'єктів реалізації просторового планування, шляхи та механізми публічного управління у сфері просторового планування.

Загальні характеристики, за якими можна давати визначення дефініції «просторове планування» крізь призму фахових наукових доробок пропонується узагальнити в таблиці 1.

Таблиця 1. Узагальнення підходів до визначення дефініції «просторове планування»

№ з/п	Підхід	Характеристика	Дослідники
1.	<i>За територіальним охопленням</i>	Поділ просторового планування на територіальні (просторові) рівні: міждержавний (транснаціональний), державний, регіональний, місцевий (локальний);	Є. Маруняк [3], Е. Лахоцька [5], С. Щеглюк [6], Д. Макєєв [7], А. Кулинич [8]
2.	<i>За сферою та сектором охоплення</i>	Розгляд просторового планування, як міждисциплінарного планування, що охоплює водночас питання економіки, соціальної сфери, публічного управління, поводження із навколишнім природним середовищем, архітектури, урбаністики і загалом всіх сфер життєдіяльності суспільства у часі та просторі;	R. Danielzyk [1], N. Taylor [2], Г. Абрагам [10], А. Третьак [11], Department of spatial planning (Dortmund university) [12],
3.	<i>За стратегічними цілями</i>	Планування, що може бути реалізоване на державному, регіональному чи місцевому рівнях, застосовуючи обрані інструменти планування в залежності від рівня застосування задля формування короткотривалих, середньотривалих та довготривалих стратегічних цілей розвитку простору;	Л. Куракова, А. Гуменюк [9], О. Петраковська, О. Реутова [13]
4.	<i>За управлінським аспектом</i>	Планування, що реалізується державними чи місцевими уповноваженими органами управління, за участю представників громадськості та активному партнерстві.	The EU compendium of spatial planning systems and policies [14], В. Яценко, Т. Короткова [16], А. Hersperger, E. Oliveira [17]

Джерело: авторська розробка на основі [1; 2; 3; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 16; 17]

Здійснивши аналіз підходів до визначення дефініції «просторове планування» через існуючі фахові наукові доробки, зважаючи на прогалини та невраховані аспекти, що простежуються у дослідженнях сучасних українських та іноземних дослідників, доцільним є запропонувати авторське визначення, що дозволить трактувати просторове планування через управлінський аспект: ***просторове планування*** – це процес стратегічної планової діяльності у публічному секторі, що має на меті покращення життєдіяльності суспільства на рівні держави, регіону чи територіальної громади, що здійснюється шляхом розроблення та втілення стратегічних документів та документації із просторового планування, за участі стейкхолдерів галузі.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Процес реформування містобудівної галузі в Україні призводить до важливих змін. Одним із вкрай вагомих факторів є виникнення нового поняття, що наразі не має єдиного і узагальненого визначення – «просторове планування». З урахуванням глобальних викликів для України виникає необхідність у новому та більш конкретному розумінні просторового планування. Важливим аспектом стає управління у сфері просторового планування, яке може врегулювати наявні розбіжності та невирішені питання, а також визначити акценти для просторового планування в цілому.

Просторове планування вимагає формування актуального наукового підґрунтя, системного аналізу та розробки відповідних стратегій і політик державного, регіонального та місцевого рівня задля ефективності у реалізації. Важливими чинниками публічного управління щодо просторового планування є забезпечення прозорості, участі громадян та зацікавлених сторін, а також врахування міжнародних стандартів та норм у цій сфері.

Наукові підходи, які були зібрані та проаналізовані в межах дослідження, стосувалися визначення дефініції «просторове планування», були узагальнені та класифіковані за чотирма підходами: територіальним охопленням, сферою та сектором охоплення, стратегічними цілями та за управлінським аспектом.

Цей контекст спонукав до внесення авторського визначення поняття «просторове планування», яке має на меті уточнити його змістове

навантаження в умовах сучасних викликів та потреб, зважаючи на управлінський аспект:

Просторове планування – це процес стратегічної планової діяльності у публічному секторі, що має на меті покращення життєдіяльності суспільства на рівні держави, регіону чи територіальної громади, що здійснюється шляхом розроблення та втілення стратегічних документів та документації із просторового планування, за участі стейкхолдерів галузі.

Зважаючи на виділені у дослідженні актуальні проблеми, що простежуються відносно просторового планування та публічного управління у сфері просторового планування, перспективи подальших розвідок автора полягають у глибинних дослідженнях публічного управління у сфері просторового планування в Україні.

Література

1. Danielzyk, Rainer, Angelika Munter. Raumplanung Handwörterbuch der Stadt-und Raumentwicklung. *Hannover, Akademie für Raumforschung und Landesplanung*, 2018, 3024с.
2. Taylor, Nigel. What Is This Thing Called Spatial Planning? An Analysis of the British Government's View. *The Town Planning Review* 81, № 2 (2010): 193-208. URL: <http://www.jstor.org/stable/40660677> (звернення 11.08.2023р.)
3. Маруняк, Є. Територіальне (просторове) планування: зміст, еволюція та основні сучасні напрями. *Український Географічний Журнал*, 2014, 2, 22-31.
4. Dale A., Vella K., Ryan S. Governing Community-Based Natural Resource Management in Australia. *International Implications Land*, 2020, №9 (234). doi/10.3390/land9070234 URL: <https://www.mdpi.com/2073-445X/9/7/234> (звернення 10.05.2023р.)
5. Лахоцька Е. Я. Сучасне просторове планування у країнах Європи та Україні. *Матеріали III-ї Всеукраїнської науковопрактичної інтернетконференції «Стан і перспективи природокористування в Україні»* 21-25 травня 2018 року, м. Ужгород: Вид-во УжНУ “Говерла”, 2018. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jsru/handle/lib/21558> (звернення 21.06.2023р.)
6. Щеглюк С. Д. Інституційне забезпечення просторового планування об'єднаних територіальних громад. *Соціально-економічні проблеми сучасного*

періоду України, 2019, №3, с. 10-21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2019_3_4. (звернення 21.06.2023р.)

7. Макєєв, Д. «Просторове планування як сучасний інструмент розвитку». *Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах»*, 2021. с. 78-80. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/36316/2/FMZKP NES_2021_Makieiev_D-Spatial_planning_as_a_modern_78-80.pdf (звернення 11.08.2023р.)

8. Кулинич, Антон. «Просторове планування території міської територіальної громади: правовий аспект». *Jurnalul juridic national: teorie și practică*, (2018), №30.2-2123-127

9. Куракова, Л. Г., А. О. Гуменюк. Просторове планування на місцевому рівні: виклики сьогодення. *Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення»* (04-05 березня 2021 року). 146-149. URL: <https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2023-02/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%2004-05.03.2021.pdf#page=146> (звернення 11.08.2023р.)

10. Чому просторовий розвиток важливий для громад? Гурт: веб-сайт. URL: <https://gurt.org.ua/news/informator/81091/> (звернення 22.06.2023р.)

11. Територіально-просторове планування землекористування: навч. посібник. За заг. ред. професора А.М. Третяка. Третяк А.М., Третяк В.М., Прядка Т.М., Третяк Н.А. - Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2022. - 168 с.

12. What is spatial planning? Department of spatial planning (Dortmund university): веб-сайт. URL: <https://raumplanung.tu-dortmund.de/en/prospective-students/what-is-spatial-planning/> (звернення 22.06.2023р.)

13. Петраковська О.С., Реутова О.Г Просторове планування в умовах адміністративної реформи. *Збірник тез доповідей. II міжнародної науково-практичної конференції «Просторовий розвиток територій: традиції та інновації»*, Київ, 2020. с.127-129. URL: https://www.researchgate.net/profile/Olga-Petrakovska/publication/361138807_Spatial_planning_in_the_context_of_administrative_reform/links/629f413855273755ebda8d0a/Spatial-planning-in-the-context-of-administrative-reform.pdf (звернення 07.08.2023р.)

14. The EU compendium of spatial planning systems and policies. An official website of the European Union: веб-сайт. URL:

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/059fcedf-d453-4d0d-af36-6f7126698556> (звернення 11.08.2023р.)

15. Європейська хартія просторового планування. An official website of the European Union: веб-сайт. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/> (звернення 03.05.2023р.)

16. В. О. Яценко, Т. М. Короткова. Просторове планування як інструмент управління розвитком локальних систем розселення в Україні. *Science and Education a New Dimension. Natural and Technical Sciences*, VIII(29), Issue: 238, 2020. URL: <https://seanewdim.com/wp-content/uploads/2021/05/The-spatial-planning-as-instrument-of-management-development-of-the-in-plant-systems-of-settlement-is-in-Ukraine-V.-O.-Yathenko-T.-M.-Korotkova.pdf>
<https://doi.org/10.31174/SEND-NT2020-238VIII29-04> (звернення 11.08.2023р.)

17. Hersperger, A. M., Oliveira, E. Urban land-use change: The role of strategic spatial planning. *Global Environmental Change*, №51, 2018, 32-42. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378017306829> (звернення 03.08.2023р.)

References

1. Rainer, D. and Munter, A. (2018), *Raumplanung Handwörterbuch der Stadt-und Raumentwicklung, Akademie für Raumforschung und Landesplanung, Hannover.*

2. Nigel, T. (2010), “What Is This Thing Called Spatial Planning? An Analysis of the British Governments View”, *The Town Planning Review*, vol. 81, no. 2, pp. 193-208. available at: <http://www.jstor.org/stable/40660677> (Accessed 11.08.2023).

3. Maruniak, Ye. (2014), “Territorial (spatial) planning: content, evolution and main modern trends”, *Ukrainskyi Heohrafichnyi Zhurnal*, vol. 2, pp. 22-31.

4. Dale, A. Vella, K. and Ryan, S. (2020), “Governing Community-Based Natural Resource Management in Australia”, *International Implications Land*, vol. 9 (234), Available at: <https://www.mdpi.com/2073-445X/9/7/234> (Accessed 10.05.2023) doi/10.3390/land9070234.

5. Lakhotska, E. (2018), “Modern spatial planning in European countries and Ukraine”, *Materialy III-yi Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi internetkonferentsii «Stan i perspektyvy pryrodokorystuvannia v Ukraini»* [Materials of the 3rd All-Ukrainian Scientific and Practical Internet Conference "The State and Prospects of Nature Management in Ukraine"], Vyd-vo UzhNU “Hoverla”,

Uzhhorod, Ukraine, available at: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/21558> (Accessed 21.06.2023).

6. Shcheliuk, S. (2019), "Institutional provision of spatial planning of united territorial communities", *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy*, vol. 3, pp. 10-21, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2019_3_4. (Accessed 21.06.2023).

7. Makieiev, D. (2021), "Spatial planning as a modern development tool", *Materialy VII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Formuvannia mekhanizmu zmitsnennia konkurentnykh pozytsii natsionalnykh ekonomichnykh system u hlobalnomu, rehionalnomu ta lokalnomu vymirakh»* [Materials of the VII International scientific and practical conference "Formation of a mechanism for strengthening the competitive positions of national economic systems in global, regional and local dimensions"], pp. 78-80, available at: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/36316/2/FMZKPNES_2021_Makieiev_D-Spatial_planning_as_a_modern_78-80.pdf (Accessed 11.08.2023).

8. Kulynych, A. (2018), "Spatial planning of the territory of the urban territorial community: legal aspect", *Jurnalul juridic national: teorie și practică*, vol. 30.2-2, pp. 123-127.

9. Kurakova, L.H. and Humeniuk, A.O. (2021), "Spatial planning at the local level: challenges of convergence", *Materialy V Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsiia «Upravlinnia ta ratsionalne vykorystannia zemelnykh resursiv vnovostvorenykh terytorialnykh hromadakh: problemy ta shliakhy yikh vyryshennia»* [Materials of the 5th All-Ukrainian scientific and practical conference "Management and rational use of land resources in newly created territorial communities: problems and ways to solve them"], pp. 146-149, available at: <https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2023-02/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%2004-05.03.2021.pdf#page=146> (Accessed 11.08.2023).

10. Hurt: website (2022), "Why spatial development is important for communities?", available at: <https://gurt.org.ua/news/informator/81091/> (Accessed 22.06.2023).

11. Tretiak, A.M. Tretiak, V.M. Priadka, T.M. and Tretiak, N.A. (2022), Territorial and spatial planning of land use [Territorial and spatial planning of land use], TOV «Bilotserkivdruk», Bila Tserkva, Ukraine.

12. Dortmund university (2023), "What is spatial planning? Department of spatial planning", available at: <https://raumplanung.tu-dortmund.de/en/prospective-students/what-is-spatial-planning/> (Accessed 22.06.2023).

13. Petrakovska, O.S. and Reutova, O.H (2020), "Spatial planning in the conditions of administrative reform", Zbirnyk tez dopovidei. II mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Prostorovyi rozvytok terytorii: tradytsii ta innovatsii» [Collection of theses of reports. II International Scientific and Practical Conference "Spatial Development of Territories: Traditions and Innovations"], Kyiv, Ukraine, pp. 127-129, available at: https://www.researchgate.net/profile/Olga-Petrakovska/publication/361138807_Spatial_planning_in_the_context_of_administrative_reform/links/629f413855273755ebda8d0a/Spatial-planning-in-the-context-of-administrative-reform.pdf (Accessed 07.08.2023).
14. European Union (1997), "The EU compendium of spatial planning systems and policies", available at: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/059fcedf-d453-4d0d-af36-6f7126698556> (Accessed 11.08.2023).
15. European Union (1983), "European Charter of Spatial Planning", available at: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/> (Accessed 03.05.2023).
16. Yatsenko, V.O. and Korotkova, T.M. (2020), "Spatial planning as a tool for managing the development of local settlement systems in Ukraine", Science and Education a New Dimension. Natural and Technical Sciences, vol. VIII (29), Issue: 238, available at: <https://seanewdim.com/wp-content/uploads/2021/05/The-spatial-planning-as-instrument-of-management-development-of-the-in-plant-systems-of-settlement-is-in-Ukraine-V.-O.-Yathenko-T.-M.-Korotkova.pdf>
<https://doi.org/10.31174/SEND-NT2020-238VIII29-04> (Accessed 11.08.2023).
17. Hersperger, A.M. and Oliveira, E. (2018), "Urban land-use change: The role of strategic spatial planning", Global Environmental Change, vol. 51, pp. 32-42. available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378017306829> (Accessed 03.08.2023)

Стаття надійшла до редакції 12.08.2023 р.